

kriz ve grev

İşçi sınıfının dünya ölçeğinde ortak eylemlilik örgütlenme ihtimali yok denecek kadar az da olsa hayatı gerçek anlamda felç eden Yunanistan grevleri Türkiye işçi sınıfı için de öğretici olabilir. Çünkü ülkede denenen genel grev anlamlı olmasına karşın sendikal bürokrasi tarafından yeterince doğru bir silah olarak kullanılmadı.

TAHİR OZAN

Küresel krizde ABD ve İngiltere'de ağır ağır da olsa resesyondan çıkış eğilimlerinin baş göstermiş olması krizin yakın bir zamanda sonlanacağı iddiasını geri getirmesine rağmen 1929 ekonomik krizi ile karşılaştırıldığında resesyondan çıkış umudunu güçlendirmesi ABD merkez bankasının faizleri hemen artırmasına neden oldu. Bu aslında avro bölgesinde derinleşmekte olan krizde Avrupayı yalnız bırakma planı olarak değerlendirilmelidir. Obama'nın biz yola çıktık türünden sinyaller vermesi, Avrupa'yı krizle baş başa bırakma çabası, avroya karşı kendi hegemonyasını güçlendirme eğilimi taşıdığı şeklinde değerlendirilmelidir. İngiltere'deki yüzde 0.1'lik büyüme ise aynı umudu besleyememektedir, İngiltere'nin borç yükünü de hesaba kattığımızda Avrupa'nın önümüzdeki dönem karamsar tablosunun devam edeceğini görmekteyiz.

Finans kapital, krizin düzenleyici etkisini kullanarak birçok ülkeyi yeniden konumlanmaya, yapılanmaya doğru yönlendirmektedir. Fransa Maliye Bakanı Christine Lagarde da diğer kriz ülkeleri için aynı planı uygulayacaklarını avro bölgesi ekonomilerinin, Yunanistan'ın planını izleyeceğini söyledi. Bu ifade güney avro bölgesinin daha fazla yoksullukla tanışmasından başka bir şey değildir. AB konforu yerini, aşağıdakiler ve yukarıdakiler olarak yeni bir merkez periferi ilişkisine bırakmaktadır. İfade edilen görüşe göre "bu ülkelerin, tembel ekonomilerini daha rekabetçi yapmak konusunda yıllardır süren başarısızlığı ödüllendirmek olacağı gerekçesiyle finansal kurtarma planına karşı çıkılması gerektiği" iddia edilmektedir. Bunun yanı sıra yaşlı nüfusa sahip, ihracatı düşük ve bütçe açığını düşük göstermek için geçen yıl ekonomiyeye ilişkin rakamlarla ilgili yanlış bilgi vermesi nedeniyle güvenilirlik sorunu bulunan Yunanistan ve sürüklediği diğer ülkeler, ya düzenlemelerini gerçekleştirerek Türkiye'ye benzemeye başlayacak ya da ciddi çatışmaların odak noktası olacaktır.

YUNANİSTAN

Portekiz ve Yunanistan'da, bütçe açıklarını azaltmak için kamu harcamalarının kısılması planlarına ciddi siyasi direniş gösterilmesinin yanı sıra Yunanistan'ın iflas edebilme tehlikesi ya da zaten zor durumdaki Avrupalı hükümetlerden maliyetli bir kurtarma planına ihtiyaç duyması ve bu durumun finansal olarak zor durumdaki İspanya ve

Portekiz'e de sirayet etmesi durumunda yalnızlaşan

avro bölgesinin daha fazla güç kaybı ile karşılaşması içten bile değildir. Yunanistan'ın olası bir iflası, hali hazırda finans yönünden yıpranmış ve Yunanistan tahvillerine sahip bankaların bilançolarında yeni deliklere yol açacak. Çünkü daha geçenlerde yapılan tahvil ihalesinde 8 milyar avro borçlanılmıştı.

AB'ye göre, Yunanistan'ın bu yıl bütçe açığını kapatmak için ihtiyaç duyduğu 54 milyar avroyu borçlanabileceği iddiası ve yeni silah anlaşmalarının dayatılması Yunanistan'ın krizden kendi dinamikleriyle çıkması zorunluluğunu getirmektedir.

Bilindiği üzere, AB'nin geçen hafta mali planını onayladığı Yunanistan, geçen yıl gayrisafi yurt içi hasılanın (GSYH) yüzde 12,7'si oranındaki bütçe açığını, 2012 yılına kadar GSYH'nin yüzde 3'ün altına indirmeyi hedeflemekte ancak yapılabirliği mümkün görünmemektedir.

PORTEKİZ

Portekiz'de geçen haftalarda, sosyalist azınlık hükümetinin kamu harcamalarını kısıma planı parlamentoda muhalefetin oylarıyla engellenirken, muhalefet partileri özerk bölgelerin daha fazla borçlanmasına izin veren bir yasayı kabul etti.

Hükümet ise özerk Azor Adaları ile Maderia Adaları'nın daha fazla borçlanmasına yol açan bu yasanın gelecek dört yılda bütçe açığında 400 milyon avroluk bir delik açacağını belirterek, muhalefeti "sorumsuzlukla" suçladı ve uluslararası piyasalara yanlış bir sinyal olan yasanın iptali için mücadele edeceğini bildirdi.

Yasa, Azor Adaları ve Maderia Adaları'nın her birinin gelecek dört yılda yıllık 50 milyon avro borçlanmasının önünü açıyor. Hükümete göre, Madeira Adaları'nın zaten 1,2 milyar dolar borcu bulunuyor.

Portekiz'in bütçe açığı 2009'da GSYH'nin yüzde 9,3'üne ulaştı. Hükümet, kamu istihdamını azaltarak, kamu çalışanlarının maaşlarını dondurarak ve diğer harcamaları kısarak, bütçe açığını 2013 yılına kadar Avro Bölgesi için sınır olan GSYH'nin yüzde 3'ünün altına indirmeyi hedefliyor.

Portekiz'de ayrıca, geçen yıl GSYH'nin yüzde 76,6'sı olan kamu borcunun bu yıl GSYH'nin yüzde 85,4'üne çıkacağı tahmin ediliyor.

İSPANYA

Yunanistan'ın yaşadığına benzer bir borç krizi olasılığı nedeniyle uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının ve yatırımcıların odağında yer

alan İspanya'nın bütçe açığı, geçen yıl GSYH'nin yüzde 11,4'üne ulaştı.

Bütçe açığını dizginleyebilmek için 50 milyar avro (70 milyar dolar) tasarruf yapmayı planlayan İspanya, 2013 yılına kadar bütçe açığını AB kriteri olan yüzde 3 seviyesine indirmeyi hedefliyor.

Her ne kadar İspanya, Yunanistan ve Portekiz ile karşılaştırılmayı umursamasa bile, İspanya'nın büyük bir ekonomi olması nedeniyle, bu ülkede ciddi bir krizin kontrol edilemeyecek bir noktaya girebileceği bilinmektedir. Avro Bölgesi'nin, Portekiz ya da Yunanistan için muhtemel bir kurtarma söz konusu olursa bununla baş etmek olası bir İspanyol krizine göre daha olanaklı görünmektedir.

GREV DALGASI VE TÜRKİYE

Avrupa'da Yunanistan, Portekiz ve İspanya'nın bütçe açıkları ve borçlarıyla ilgili sorunların avro bölgesine yayılması ve bölgenin sınırlarını aşarak boyutlarının daha da büyümesi olasılığı AB finans kapitalinin uykularını kaçırmaya devam ederken, işçi sınıfının da adım adım kendini hissettirdiğini görmekteyiz. Türkiye'deki Tekel işçileri direnişini Yunanistan kamu sendikasının grevi izledi. Yunanistan'da 20 Şubatta da işçilerle beraber ilk kez memurlar genel grev deniyorlar ve bu nedenle önümüzdeki günler yeni mücadele deneylerini önümüze sürecektir dediğimizde kehanette bulunmuş olmayacağımız açıktır.

İşçi sınıfının dünya ölçeğinde ortak eylemlilik örgütlenme ihtimali yok denecek kadar az da olsa hayatı gerçek anlamda felç eden Yunanistan grevleri Türkiye işçi sınıfı için de öğretici olabilir. Çünkü ülkede denenen genel grev anlamlı olmasına karşın sendikal bürokrasi tarafından yeterince doğru bir silah olarak kullanılmadı. Sınıfın geri kalanı sendikaların her zamanki ketlemesi sonucu Tekel işçileri ile dayanışmakta oldukça zorlanmaktadır. Ayrıca, Kürt sorununun bir işçi eyleminin içinde ilk kez bu kadar görünür hale gelmesi, bu görünür-lüğün işçi dayanışmasının önünde bir engel oluşturmamasıdır. Bazılarının sandığının aksine, sınıf mücadelesinin evrenselliği ile işçilerin kimliğinin birbirleriyle karşıt bir konum alacağı iddiası anlamsızdır. Tekel direnişi göstermiştir ki işçi sınıfı kendi içinde farklılıklarını olağan gördüğü ölçüde şovenizmden uzaklaşmakta farklı kimlikleri gözetten bir yerden davranış geliştirdiğinde işçi kardeşleşmesini de geliştirmektedir. Bir işçinin sarf etmiş olduğu "beş vakit komünistim" sözünün latife olmaktan öte bir anlam taşıdığını sosyalistler doğru anlamalıdır.